15
HAZİRAN
1969
YIL : 1
SAYI : 15

TEKSTİL

ONBEŞ GÜNDE BİR YAYINLANIR TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI ORGANIDIR

TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİASI ADINA

İmtiyaz Sahibi : **RIZA GÜVEN**

Sorumlu Yazışleri Müdürü : **BAHİR ERSOY**

Yönetim yeri : Babıâli Cad. Sıhhiye Apt. Kat 3, D. 8. Cağaloğlu
İSTANBUL
Telefon : 27 67 82

Dizgi baskı : **SİLE Matbaası**
Hocahan Cad. 4/2 Yeşildirek
Telefon : 22 36 81

SENDİKAL SKANDAL!
YAPILAN PAZARLIKLAR, DÖNEN DOLAPLAR, KİRLİ ÇAMAŞIRLAR...
VE
Sonunda Gaziantep Sendikaları
Teksif'i Ayıpladı

Bundan bir süre önce Gaziantepte kurulu TEKSTİL Sendikası yönetim kurulu bazı kararlar almış ve bunları Türk-İş, Teksif ve Genel-İş gibi kuruluşlara bildirmişti. Bu bildirimden sonra özellikle konu ile kendi çıkarları açısından ilgilenen TEKSİF bir adamını Gaziantep'e yollamıştır. Gaziantep'e gönderilen bu adam Kontenjan Senatörü, hani o hiçbir siyasî parti ile ilişkisi bulunmadığı ısrarla iddia edilen Vahap Güvenç'ti... Vahap Güvenç'in Gaziantep'e gidişi ve ne işler karıştırdığı orada faaliyet gösteren Genel-İş, Oleyis, Tümgıda-İş, Çimse-İş, DYF-İş, Tekel Sendikası, Sağlık-İş ve Kauçuk-İş Sendikaları Şube Başkanları tarafından yayınlanan bir bildiri ile halkoyuna açıklanmıştır. Bu ibret verici açıklamayı aynen yayınlıyoruz :

(Devamı 4. sayfada)

—— o ——

Baş yazı
Rıza GÜVEN

Sümerbank işçisi esir değildir

Devlet kesiminde kurulu Sümerbank'a ait ve yurdun çeşitli bölgelerinde işletilen Tekstil

Şubeler, Genel Merkez Arası İşbirliği... Başarılı Gelişmeler ve

Üçüncü Dönem koordinasyon Toplantısı yapıldı

Sendikamız Merkez Başkanlık Fuat Pınarbaşı katılmışlardır

fabrikalarında çalışan onbinlerce işçi adına yapılan 2. dönem toplu iş sözleşmesine 274 - 275 sayılı yasalara aykırı maddelerle faşizme dönük uygulama yapıldığını bundan önceki yazılarımızda anlatmıştık.

Yasa'lara aykırı olan bu maddelerin iptali için işçiler tarafından açılan ve Sendikamız tarafından savunmaları yapılan dâvalar kazanıldığı halde Sümer bank işyerleri uygulamaya devam etmekle nasıl bir sendikacılık istediklerini gösterdiler. Üçüncü dönem toplu iş sözleşmeleri de aylarca sürüncemeden ve şike bir grevden sonra aktedildi. Aylarca önce aktedilen sözleşme ile işçilere özel sektörde alınandan saatte 5 kuruş az olmak ve 3 parçada ödenmek üzere saatte (55) kuruş zamdan başka neler sağladığı hâlâ bilinmemektedir.

Bilinmemektedir, çünkü, akte

(Devamı 4. sayfada)

Asgari ücretler tesbit edildi

— HESAP KİTAP ORTADA. TESBİT EDİLEN BU ASGARİ ÜCRETLER KİMİN İŞİNE YARAYACAK ? —

Yurt ölçüsünde asgari ücretleri tesbit etmek amaciyle kurulan komisyon çalışmalarını tamamlamıştır. Buna göre, İstanbul'da asgari ücretler 19.50 TL. olacaktır. Brüt olarak tesbit edilen bu miktarın işçilere insanca yaşama olanaklarını sağlayamıyacağı ortadadır. Bilimsel donelere dayanılarak hazırlanan geçim indekslerine göre İstanbul'da bir çocuklu ailenin asgari şartlarla geçinebilmesi için ayda net olarak eline 1500 lira geçmesi gerekmektedir. Bu açık gerçeklere rağmen komisyonun kimin hesabına kararlar aldığı cidden meraka değer...

Güven Boyahanesindeki Anlaşmazlık

Uzun zamandanberi devam eden anlaşmazlık görüşmelerine geçen gün bir çözüm bulmak amacıyla toplanıldı. Bilindiği gibi sözleşmede mevcut bulunan primlerle ilgili madde yanlış yorumlanmış ve böylece üyelerimizin mağduriyetine yol açılmıştı. Bu sebeple meseleye Sendikamızca el konulmuş ve uyuşmazlık konusu yapılmıştı.

Son defa Beyoğlu Şube Başkanı Kemal Abay ve Genel Merkez Müfettişlerinden Hakkı Özbal'ın da katıldığı toplantıda hükmün açıklığına rağmen meseleyi halletmek mümkün olamamıştır. İleriki tarihlere ertelen toplantıda sonuç alınması beklenmektedir.

———o———

Teksif Tarsus Şubesi İşgal Edildi

Teksif'in Tarsus Şubesine bağlı dokuma işçileri Sendikalarını kendi haklarına sahip çıkmadıkları gerekçesiyle işgal etmişlerdir. İşgalci işçiler uzun zamandanberi sabırla beklediklerini, ancak sendikanın dertleri ile yakından ilgilenmediğini, bu tutumla ilgileneceklerine ihtimal veremediklerini açıklamış ve son çarenin kendi meselelerine bu yolla sahip çıkmaları olduğunu ifade etmişlerdir.

Teksif'in nasıl bir sendika olduğu her fırsatta dokumacı işçilere duyurulmağa çalışılmaktadır İşçiye hizmet değil, kendi kişisel çıkarlarının peşinde koşmakla sendikacılık yaptıklarını tüm bilinçli dokumacı işçiler bilmektedirler. Kendi meselelerine sahip çıkanlara başarılar dileriz.

Sendikamız Merkez Başkanlık Kurulu ile tüm şube başkanları 3. devre koordinasyon toplantısını 10 Haziran 1969 salı günü yapmışlardır.

Toplantıya Genel Başkan Rıza Güven, Genel Başkan Vekili Sabri Tığlı, Genel Sekreter Yunus Kara, müfettiş Hakkı Özbal, müfettiş ve Eyüp Şube Başkanı Hüseyin Akduman, Anadoluhisar Şube Başkanı Ahmet Aytaç, Bakırköy Şube Başkanı Mülâyim Güdücü, Beyoğlu Şube Başkanı Kemal Abay, Mahmutpaşa Şube Başkanı Mahmut Alkan, Topkapı Şube Başkanı Salih Kondal ve Yedikule Şube Başkanı Fuat Pınarbaşı katılmışlardır.

Sendikamızın çalışmalarını tetkik ederek Genel Merkez ve şubelerin birlik ve beraberlik içinde çalışmalarına devam edilmesine, işyerlerindeki üyelerin durumlarının daha yakından takip edilmesine ve sendikanın gelecek günlerdeki çalışmalarının nasıl olması icabettiğine dair muhtelif kararlar alınan bu toplantı çok olumlu bir şekilde sonuçlanmıştır.

Tekstil işçilerinin yarınlarının teminat altına alınması için gerekli titizliğin hassasiyetle gösterildiği bu toplantılar bundan böyle de her ay devam edecektir.

★★

Hoechst İlâç Fabrikasında Grev

Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı ilâç firmaları arasında en çok kâr eden ve Türkiye'deki boya sanayiini de PVA imalâtı ve tutkal sebebiyle elinde tutan Hoechst Anonim Şirketine ait ilâç ve PVA (Poli Asetat) fabrikalarındaki grev 8 Mayıs 1969 günü Kimya-İş Sendikası tarafından başlatılmıştır. İş yerinde çalışan 135 işçiden 120 si greve çıkmıştır. Geriye kalan 15 işçi kanunlara göre işyerinin korunmasını sağlamak için mecburen

(Devamı 4. sayfada)

ONBEŞ GÜNDE BİR

bahir ersoy

AMAN DİKKAT !

Üniversite de karıştı. İşgaller oldu. Kavgalar yapıldı. Üniversite kapatıldı. Tekrar açıldı. Yeniden işgal hareketi görüldü. Senato toplandı. Uzun uzun müzakereler ve sonra miğferli polislerin nezaretinde imtihan yapılması kararlaştırıldı. Polis, üniversiteye yerleşti. Üniversitelilerin özerk müesseselik görüntüsü gölgelendi. Derken bugün polis nezaretinde imtihana başlandı. Ve üniversite yine kavgalara, kardeş kanının dökülmesine tanık oldu. Bu arada yurtlar basıldı. Molotof kokteylleri atıldı. Herkes içinde üniversite hicranı duyar hale getirildi. Bundan başka demokratik müesseselerin yaşayıp yaşamıyacakları, demokrasi denilen güzelin ne olacağı tartışılır ve hattâ bu güzelden bir kısım bedbin düşüncelilerin ümitleri kesilir oldu.

Bu hareketlerin cemiyet düzeninde rijit tedbirlere ihtiyaç olduğunu iddia edenlere fırsat hazırlamaktan başka olumlu sonuca varmama tehlikesine ilgililerin dikkatini çekmekte isabet olduğu kanımı açıklamak bana vazife haline geldi. Genç kardeşlerimin karanlık avcılarına açık vermemelerini yürekten temenni ederim. Kardeşin kardeşi dövdüğü ve kanlarını akıttığı ortamın başkalarına yaraması muhakkaktır. Hasis politika simsarlarının saf dimağlar üstünde oynadıkları politik borsa oyunlarına son vermedikleri takdirde tehlike çanı bütün millet için çalacaktır. O zaman kimin kârlı çıkacağı görülecektir.

Mithat Giyim Müessesesi ile yapılan sözleşme

Bundan önceki sayımızda imzaladığını bildirdiğimiz Mithat Giyim Müesesesi Sözleşme Töreni geçen hafta yapılmıştır.

Sözleşme ile işyerindeki haftalık 56 saatlik çalışma düzeni mer'i ücretlere dokunulmaksızın normal 48 saate indirilmiş ve ilâveten de ücretlere seyyanen 3'er lira zam alınmıştır. Bundan böyle sekiz saati aşan çalışmalar fazla mesai hükümlerine tâbi tutulacak ve ödemeleri % 50 zamlı olarak yapılacaktır. Ayrıca ikinci yıldan itibaren geçerli olmak üzere günde 3 liralık yemek parası sağlanmıştır.

Bunların yanısıra evlenme, doğum, ölüm yardımları ile çocuk parası kabul edilmiştir. İşçilerin kıdem durumlarına göre kademeli olarak ikramiye verilecektir. İki yıl yürürlükte kalacak olan sözleşmenin imzalanmasında işveren büyük anlayış göstermiştir.

Yeni sözleşme Genel Başkan Rıza Güven ve Şube Başkanı Mahmut Alkan tarafından işyerinde yapılan toplantıda üyelerimize açıklanmıştır. Üyeler yeni sözleşmenin kendilerini memnun ettiğini belirtmişlerdir.

Mahmutpaşa civarında sözleşme siz bulunan birçok işyerleri hâlâ eski çalışma düzeni içinde zilmektedirler. Sendikamızın teşkilâtlanma faaliyetlerine anlayış gösterdikleri takdirde kötü şartlar altında çalışan işçilerin kurtulması sağlanmış olacaktır. Aksi takdirde «az ücrèt çok iş» prensibinin kurbanı olmaya devam edeceklerdir.

Gençlerle Polis Arasında Kanlı Çatışma

Bir süredenberi devam eden huzursuzluklar 10 Haziran günü niha yet had safhaya gelmiş ve Sendikamızın Genel Merkezi önünde gençlerle polis kıyasıya birbirlerine girmişlerdir. Molotof kokteylleri, ta banca ve diğer araçların patladığı çatışmada sopa ve taşlar da kullanılmış ve böylece gençlerden ve ge rek polislerden yaralananlar olmuş tur. Halkın da ibretle izlediği çatış malar 28 Nisan günlerini unuttu racak dehşette gelişmiş ve halk hayretini gizleyememiştir. Özellikle polisler halka karşı da kindar ve sert bir tavır takınmıştırlardır. Halk polislerin bu türlü kıyıcı tutumunu kendi aralarında eleştirmiştir. Çatışmalarda çevredeki cam lar kırılmış ve park etmiş bulunan arabalar hasar görmüştür. Her iki taraftan da ölen ve yaralananlar olmuştur.

—o—

Luxor'da Toplu Sözleşme

Mahmutpaşa Şubemize bağlı, Luxor Lâmba Fitili işyerinde yürürlükte bulunan sözleşmenin süre si dolmuş ve yenisi yapılmak amacıyla yetki alınmıştı. Yetkiyi müteakip yapılan ilk öngörüşmede Sendikamızı temsilen Müfettiş Hüseyin Akduman ve Şube Başkanı Mahmut Alkan bulunmuş ve Teklif tasarımızı işveren temsilcilerine vermişlerdir.

İşveren karşı-tekliflerini hazırlayabilmek için mehil istemiştir. Önümüzdeki günlerde başlayacak olan toplantılarda sözleşme müzakerelerinin esasına girilecektir.

Tatlı sert

ABDULLAH SERT

Yaz Ninnisi

Masamda, Gemlik tarafında kurulmuş bir moteli ve plâj tesislerini göklere çıkaran ve tatilinizi bizde geçirin diye reklâmda bulunan bir turistik tesisin broşürü duruyor. Plâjda şemsiyenin altına bikinisiyle uzanmış dinlenen bir hanımı gösteriyor bir resim, diğer bir resimde de yüzenler... Pırıl pırıl yaz güneşi, pırıl-pırıl mavi bir deniz göz alabildiğine. Plâj tesisinin daha neleri de varmış: «Diskotek - Restoran - Denizüstü kafeteryası - Kantin - Amerikan bar - Oyun ve oturma salonları - 150 arabalık otopark - Çocuk bahçesi - Frigofrik tesisler...

Ne anlar yurdumun emekçisi diskotekten deniz üstü kafeteryadan, Amerikan bardan ve de frigofrik tesislerden? Şimdilerde ekinler biçilir, harmanlar hazırlanır tarlalarda, bilmem kaç derecede sıcağın altında kan gibi su içerek döven sürülür. Gecekondusunda barınmaya çalışan emekçi en azından yaşama şartları içinde nasıl da geçimini sürdüreceğini plânlar, acı-acı ipin iki ucunu birleştirmeyi düşünürken hayal etse bile diskotek, denizüstü kafeteryası, frigofrik tesisleri kavram olarak bulamaz, duysa değerlendiremez. Geri kalmış, sömürüye itilmiş bir ülkenin kavruk insanları için yazın güneşli, denizli dinlenme olanakları düşde bile ele geçemez. Oysa açın gazeteleri, şöyle bir bakın yazılara. Denizde iyi yanmak için ne ler yapılması gerektiği, deniz suyunda ne kadar kalınacağı, cildin denize girmeden önce nasıl temizleneceği, denizden hemen sonra da yonların ekmeğine katkıda bulunacak siyasiler ne yapmış? Şimdilerde seçimler yaklaşıyor, yapacak ları şeyler var, bir-iki köye gidecekler, köylünün nasırlaşmış elini övecekler, işçinin yaratıcı gücünü pohpohlayacaklar. Sonra bir dört yıl daha ele geçince yine başlayacak sandalye kavgaları... Demokrasinin elden gitmekte olduğu yay garası basılıp, yine yaratılan bir kargaşalıktan sonra rejimin kurtarıldığı ve nurlu ufukların açıldığı yolunda güzel sözlerden dolu de meçler gazeteleri dolduracak; başmakaleciler, fıkracılar yazacaklar, karikatürcüler çizecekler... Şu eski siyasiler var ya, onların haklarını versek mi, vermesek mi? Verirsek n olur, vermezsek n'olur? Sonra kocaman parlâmento birbirine girer. Şurdan burdan bildiriler, konuşmalar, korkulu dakikalar. Ve de yine şerefli, şanlı demokrasimiz kurtulmuştur bu kez de.

Milyonlar işsizmiş, topraksızmış, ekmeği zor bulurmuş. Canım bütün bunları söyleyenler memleketin hu zurunu bozmak isteyenler. Hani gösterin bakalım açlıktan ölen var mı? Aç mezarı hiç gördünüz mü? Elbet bir memleketin fakiri de zen gini de olacak. Tanrı böyle yaratmış... Hani fena felsefe de değil. Değil ya, insanın önüne şöyle güneşli, denizli broşürleri atmasalar ve Tanrının güneşi de denizi de insanların tümü yararlansın diye yarautığı gibi akla kötü bir fikir gelmese.

Haydi dövenciler döven başına, işçiler tezgâhlarına.

Yazı düşünmeyin, denizi düşün-

Aile Terbiyesi

TÜRKAN SONSEL

Ailenin toplumdaki yeri çok büyüktür. Zira ailelerden küçük topluluklar, topluluklardan cemiyetler, cemiyetler de büyüyerek milletin kendisini meydana getirir. Şu halde bir milletin bünyesindeki ilk nüve ailedir. Demek ki aile başlı başına bir konu olmaktadır. Başımızı istemiyerek Avrupa'ya çevirecek olursak, orda ilk bilgilerin ve şuur altına yerleşen çalışma gücünün ailede yerleşip geliştiğini görürüz.

Sebep ise çok basit, çünkü çoğunluğun kültürlü ellerde gelişip hayata yetiştirilmekte olduğunu biliriz. Böylelikle de teker teker nereye gittiklerini, nasıl hareket edeceğini bilen ve çalışmaktan asla yılmayan modern milletlerin yaşantılarını imrenerek izliyoruz. Onlarda meseleler kökten halledilmiş olduğundan, her şey kendiliğinden hiç yorulup üzülmeden düzene girmiş oluyor.

Bizde ise bu orantı maalesef çok terstir. Aile içindeki kökleri meydana getirecek olan filizler, daha doğar doğmaz yokluğun, sefaletin içinde ekseriyetle kaybolup gitmektedir. Böylece de günden güne ilerlemek gücünden de biraz daha üzülerek söylemek isterim ki, kaybetmekteyiz. Bugünkü Türkiye'mizde çoğunluğun hayatını gücüyle kazanan işçi kardeşlerimiz olduğu ve onlara büyük vazifeler düştüğünü belirtmek isterim. Toz ve topraklarla karışarak tertemiz alın terini ekmeğine katık yapan, geçimin zorluğundan başka sorunlarına eğilemiyen, hattâ en sevdiği yavrusuna şevkatini bile göstereme-yen işçi kardeş, çocuğuna ilk terbiyeyi, vatan sevgisini, başkasının hak ve hürriyetine el ve dil uzatmamayı, okumak zevkini, okursa çok şeyler öğrenip bileceğini bütün zorluklara rağmen sen öğreteceksin. Çünkü o zaman bugün sevgiyle büyüttüğün, koruduğun yavrun, yarın senin bakanın ve koruyucun olacaktır. Bunları en iyi şekilde yapabilmesi için bilgili ve kültürlü olması lâzımdır. O zaman herkese karşı da kendi özlüğündeki hak ve hürriyetini başkalarına karşı müdafaa edebilecektir. Bu vazife de senin ekmeğinden, suyundan, ibadetinden evvel gelmelidir. Ona ilk öğreteceğin öz his sevmek ve çalışmak olmalı. Hattâ insanlığın ilk hedefi sevmek olmalı, çünkü anne ve babasını seven çocuk, büyüdükçe öğretmenini, arkadaşını sevecektir. İlerde işini mesleğini dolayısiyle milletini, vatanını sevecektir. Seven insan kötülük yapamaz. Sorarım size çok sevdiğiniz bir yakınınız, arkadaşınız her hangi bir felâkete uğrasın ister misiniz? Cevabı elbette ki hayır olacaktır. Hattâ imkânlarınız dahilinde ona yardım elinizi uzatacaksınız. İşte böylelikle ilk iki ana sorunumuz meydanda. Okumak, bilgili olmak, sonra sevmek candan sevebilmektir. İşte aileler madem ki bir köktür, bütün vazifeler ailenin terbiyecisi anne ve babanın omuzlarındadır. Çünkü ailede işlenen, ve insan hafızasına yerleşen bilgiler hiç bir kuvvetle yıkılamazlar.

Türk-İş Yöneticileri Birbirlerine Düştü

Türk-İş Genel Sekreteri Halil Tunç, işçi kanunları Senatodan geçmediği takdirde, Türk işçilerinin sokağa dökülecekleri yolundaki demeci çeşitli alanlarda yankı uyandırmış ve Başbakan Demirel karşı cevap vermiştir. Daha ilginç olanı ise Türk-İş yöneticileri arasında mevcut ikiliğin daha belirli bir şekilde yüzeye çıkmasıydı. Aslında işin içyüzünü bilmeyenler Tunç'un işçiden yana olduğunu sanabilirler. Oysa Tunç bir süreden beri sarsık bulunan prestijini kurtarmak için yeni çabalara girişmiş ve saf kitleleri uyutabileceğini sanmıştır. Politikacıların bir kısmı da Tunç'un herzelerini yutmuş bulunmaktadırlar. Tunç'a karşı çıkan Türk-İş yöneticileri ise AP siz sendikacılık olamayacağı saçmalığını dile getirmek ve böylece AP den medet ummak telâşı içindedirler. Maksatları sallanan bir partiden son defa bir milletvekilliği koparmaktır.

Bütün bu ikili oyunları bilinçli ve yürekli Türk işçilerinin yutacağını sananlar delice aldanmaktadırlar. Seçim arifesinde daha çok sertleşmiş gibi görünen ezeli oyunları elbette ki işçiler yutmayacak ve onlara gerekli cevabı mutlaka vereceklerdir.

Tunç'un Amerikalılar nezdinde de sarsılan itibarı artık hiçbir zaman yerine gelmeyecektir. Amerikalılar Tunç'tan daha iyi mutemet bulup yerine koyacaklardır. Amerikalılar nezdinde itibarını kaybedenin Türk işçisine sevimli görünme ye çalışmaları herşeyden önce gülünçtür.

Sendikamız Genel Yönetim Kurulu üyesi ve Beyoğlu Şubesi Başkan Vekili Kenan Koçkıran'ın bir kızı dünyaya gelmiştir.

Ana babayı kutlar NUR adı verilen yavruya uzun ve mutlu yaşantılar dileriz.

---

cildi korumak için ne tür tedbirlere başvurulacağı veryansın yazılıyor.

Milyonlar işsiz, milyonlar kuru ekmek peşinde.

Kocaman bir dört yıl geçmiş, mil meyin, güneşi ve de dinlenmeyi düşünmeyin.

Yazdan sonra kış da var. Soğuk var, kar var, odun var, kömür var. Yani beterin beteri var.

Şaka ile Karışık

Yaygın Hastalık

Geçtiğimiz günlerde dokumacı Ahmet üşüttü. Ateşi çıkmadı, hapşurmadı, vücudunda kırgınlık duymadı. İşe gitmesem diye düşünmedi hastalığı nedniyle ama üşüttü. Bu üşütme tıbbın hastalık tariflerine uymuyordu. Sigorta hastanesine başvurdu ve doktora « içimde bir üşütme var » dedi. Doktor o gün muayene edeceği 85 hasta olmasına rağmen Ahmet'e özel bir ilgi gösterdi. Şikâyetlerini sordu, ama Ahmet bir şikâyet anlatmadı, kendi teşhisini söyledi « Üşüttüm ben » dedi. Doktor elle muayene etti, âletle muayene etti. Ateşine baktı, n'olur n'olmaz diye de tahlil bile yaptırdı. Sonra da « haydi git, birşeyin yok » dedi çıktı işin içinden. Oysa Ahmet üşüttüğü kanısındaydı. İçinde bir üşüme duygusu, birşeyler vardı.

Gece vardiyasından uykulu gözlerle döndü, çocuklar kör karanlıkta oynamak için sokağa fırlamışlardı. Gecekondusunun bahçesinde özenle yetiştirdiği çiçeklerin kokusunu da duymadı. Oysa çok severdi eve dönüşünde bu çiçek kokusunu. Baktı karısı hâlâ uyuyor, bir bardakçık çay bile hazırlamamıştı. Kan birden tepesine sıçradı o güne değin karısını birkaç-defa dışında hiç pataklamamıştı. İçine sininceye kadar dövdü. Kadın gık bile demedi. Dayağı sineye çekti. Ahmet öğleden sonra kahveye tavla atmaya gidince, kadıncağız da bir iki samimi komşusuna Ahmet'e ilişkin akıl danışmak için gitti, dert leşti. Ahmetin üşüttüğünü ileri sür düğünü, oysa ateşinin, kırgınlığının, hapşurmasının ve de bunlara benzer rahatsızlıklarının bulunmadığını, ama hep hasta olduğunu söylediğini anlattı. Korkuyorum, dedi, yediği dayağı düşünüp ağladı durdu. Derken komşular Ahmet'in hastalığını dile doladılar... Oysa Ahmet görünüşte normal bir insan dı. Sakin çocuktu. Evine bağlıydı. Fabrikasında sevilirdi. Çalışkandı.

Bu hal böyle devam etti durdu.

Ahmet'in karısı üzgündü, komşu lar üzgündü.

O gün yine Ahmet işinden dönmüş, kahvaltısını yapmış, öğleye değin uyumuştu. Öğleden sonra çıkıp tavla atacak yerde, öğleyin biraz daha birşey yemiş, elinden günlerdir bırakmadığı bir kitapdan biraz okumuş, gazetesini de incelemiş, yeniden uykusuna dalmıştı. Uykusunda konuşmağa başlamıştı. Ahmet garip şeyler söylüyordu : « Ücrette adalet », « emekçi sınıfı » ve buna benzer sözler. Sonra ilkokul 4'e giden oğlu Hasan'a bağırıyordu uykusunda : « oku ulan » diyordu, « oku adam ol, hem bize, hem de diğer insanlara yardımcı ol... « Arkesından yine birbirini tut maz kelimeler...

Mahallede okumuşluğu ile saygı uyandırmış, sıkışınca mahallelinin başvurduğu yaşlı emekli memur Süleyman Efendiye gitti. Ahmet'in karısı. Herşeyi anlattı. En sonunda Ahmet'in konuşmalarını da...

İhtiyar sabırla dinledi, düşündü.

« Ahmet haklı, kızım » dedi ihtiyar. « Kendine koyduğu teşhis doğru. Üşütmüş Ahmet. Ama üzülme zamanla geçerse geçer aksi halde devam eder. Aslında Ahmet mi üşütmüş, Ahmet dışındakiler mi, bel li değil. Sıkma canını » dedi.

Kadıncağız o gün bugündür Ahmet 'i olduğu gibi kabul etti, hastalığına ilişkin kuşkularını attı. Ahmet gibi üşütmenin de mümkün olabileceğini düşünerek iç erincine kavuştu.

Ya, Ahmet böyle üşüttü.

Hacı RESUL

ÖYKÜ GİBİ...

Tasarruf Bononuz Var mı?...

Bilmeyenlerin öğrenmesi için bu satır satır dil dökmemiz, bilmeyenlerin öğrenmesi için. Bilenlerin de için için gülmesi için... Duyanların da kültürlerinin artması için... İlgililerin de döner koltuklarında iyiden iyiye yayılıp övünmeleri için... Mutavassıt masabaşı - mekik bürokratların da yeniden bir keyiflenmeleri için bu satır satır dil dökmemiz... Öykü gibi...

Devrimin ak tasarrufları yanında bir de kara olanları var. Örneğin tasarruf bonoları gibi. O günleri coşkuyla anımsıyorum. Çoğu saf ve ideolojik görünenleri, biraz da kararan üzümlerin etkisi altında kalanları kollarındaki bilezikleri, parmaklarındaki alyansları koşa koşa hazineye bağışlıyor ve yerlerine teneke parçalarından mamul alyansları övgüyle takıyorlardı. Hazine tamtakır, çinko bakır olmuştu. Sonradan akıllar başa gelince, sular durulunca anlaşıldı ki bakır olan, parmaklara takılı alyanslardı. ve keza sonradan söylendi ki, apartmanların adını hazine takmışlardı. Zamandır geldi geçti. Şimdilerde ortalığı dolduran coşkular daha bir değişik. O eski günlerden eser yok. Devrimden önce hazineleri tamtakır edip sütun bacaklı aşiftelere Park Otellerde şampanya püskürten "sabıkların" affı ile uğraşılıyor. Coşkular bundandır şimdilerde en haris ve kindar olanlarımızda bile...

O günlerde bir tasarruf bonosu uyduruldu. Uyduruldu demenin gereği ne? Uyduran belli, ortada. Hani o meşhur Kemal Kurdaş Efendimiz. "Meşhur" dememden hâlâ çıkaramadıysanız söyleyelim: O işte şimdi yerinde kavak yelleri esen Mr. Kommer'i Üniversiteye çağırıp da öğrencilerin bam tellerine bastığı için sol model bilmem ne markalı otosunu yakarak yerle yeksan ettiren... O Ortadoğu Teknik Üniversitesinin Rektörü... O çıkarmış bilmem nereden çıkardıysa tasarruf bonoları belâsını... O günlerde hazineyi doldurup yıllar yılı yan gelip yatacaklarını hayalleyenler bile hoş karşıladılardı bonoyu. "Akıllı adam vesselâm" demişlerdi, sonradan Rektör edilen Kurdaş'a. Şimdi mi? Şimdi içleri yanıyor bu bey yapısı efendilerin, ben söyleyeyim. İçleri tutuşuyor!...

Alkışlayanların başında elbette ki bono tüccarlığı yapmayı tasarlayanlar geliyordu. Bono tüccarlığı deyip de atlamayın. Şöyle kuru yastığınızın altında duran bir yüzbinliği bonoya yatırdınız mı hayatınızı tâ gelecek yedi sülâlenize kadar garanti altına aldınız demektir. Böyle yaptılar bunlar da. Memlekette bir bono bankerliği aldı yürüdü... Bizim gibi fukaraların da ceplerinden hışırtısından gayri işe yararlığı olmayan onluklar, onluklar...

Demem bunlar değil tabiî. Söz gelişi satırlayıp geçiyoruz. Şu son perdeye dokunmak istiyorum ben. Son perde iyi perdedir.

Tam bir [illegible] tüccarlığı edilim demeyim. Nedir [illegible]

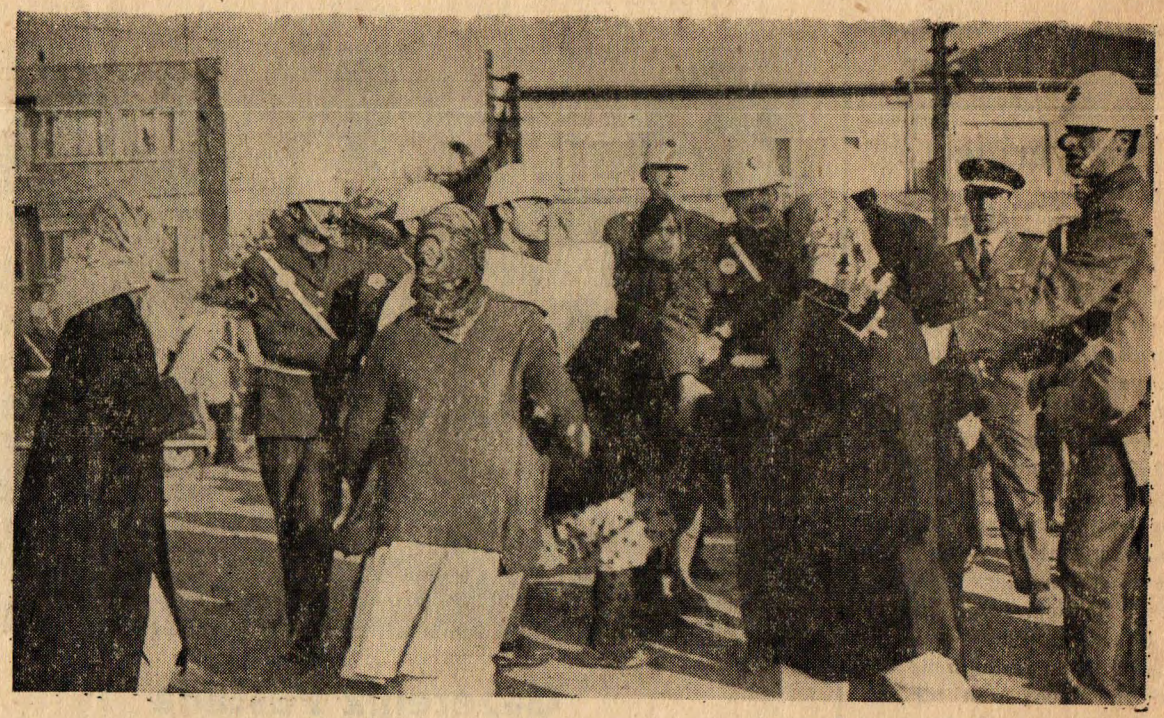

Çivi Fabrikasındaki Grev Devam Ediyor

Geçen sayımızda Horoz-Çivi Fabrikası Grev haberinde yanlışlıkla bir başka fotoğraf kullanılmıştır. Tertipte hazır bulunan klişelerden, farkına varılmayarak kullanılan yanlış fotoğraftan dolayı okuyucularımızdan özür dileriz.

Üstteki fotoğraf hâlâ devam eden Horoz-Çivi fabrikası grevini göstermektedir. 800 işçinin çalıştığı Mehmet Üretmen Çivi Fabrikasında büyük çoğunluk saatte 180 kuruş almaktadır. Oysa fabrika yıl da 60 milyon kâr sağlamaktadır. Bu durum grev nedenini belirli bir şekilde ortaya koymaktadır.

İşçilerin 60 tane silâhlı zorbanın tehdidi altında zorla çalıştırıldığı ve patronun işçilere «aldığınız para haram olsun» diyerek işe başlattığı söylenmektedir. İşçiler bu tip esaret altında çalışmaktan bıktıklarını ve sonuna kadar direnmeye kararlı olduklarını açıklamışlardır.

Bir kısmı ise içerde çalışmaktadırlar. Grevciler içerde çalışanların patrona bağlı işçiler olduklarını söylemişler ve fakat bunların tam üretimde bulunmaya imkân olmadığını belirtmişlerdir.

Teksif'i Ayıpladı

(Baştarafı 1. sayfada)

«Bu konuyla ilgili olarak şehrimize gelen Teksif Genel Sekreteri Vahap Güvenç temaslarına başlamış, ancak, yalnız iki sendika ile görüşmüş, Teksif ve Tekstil şubeleri haricindeki sendikacılarla konuşmak lüzumunu duymamıştır. Tekstil Başkanı Mehmet Ali Tiryaki'ye «Sen Teksif ile birleşmek için 6 maddelik bir teklif göndermişsin. Bunlar Sendikamızca (teklif ola-

Nurettin İpek uyuşmazlığına aracı seçildi

Geçen sayımızda uyuşmazlığa düşüldüğünü bildirdiğimiz Nurettin İpek Dokumacılık Limited Şirketi işyerinde sözleşmenin imzalanabilmesi için Uzlaştırma Kurulunun teşkiline zaruret hasıl olmuş ve Sendika Tarafsız aracısı Kâni Sengül

Çeşit Mensucat'ta yetki alındı

Bakırköy Şubemiz Safra köyünde kurulu Çeşit Mensucat Fabrikasında çalışan işçileri teşkilâtlandırmış ve yapılan çalışma sonucu sendikamız bu işyerinde toplu iş sözleşme yapma yetkisini almıştır.

Toplantı için işyerine davet yazısı yazılmıştır. Önümüzdeki gün-

...am bir yıldönümü bir tuzak tuzu daha canlı durarlar. Neyse, neyim nesidir bilinmez... Neyse ki geçenlerde bizim Maliye Bakanlığımız Tanrı razı olsun merakımızı giderdi de biz de tutup derinden bir rahat nefes aldık. Hele şükür dedik, kurtulduk...

Şimdi iyice bir dinlerseniz insanın nasıl kurtulduğunu da öğrenmiş olursunuz. Hele biraz sabır, sabır, sabır. Bunun çözümlemediği dâva özellikle bizim Türkiye'de yoktur!...

"Tasarruf Bonosu Tevdiatına Mahsus Geçici Makbuz" ların verileceği anons edildi. Tabii tüm bonozedeler hurya vergi dairelerinin önünde kuyruk olduk. Aman ne kuyruk, ne kuyruk. Sözde Bakanlıktan yağ çıkaracağız. Biz solgun, yağsız, kuru kuyruklar. Bakanlık enayi sanki!...

Makbuzları aldık. Bir de bilmem ne listelerinin örneklerini. Şurası dolacak, şurası boş kalacak, şurası yazılacak, şurası silinecek deyip dil döktüler, kursu başarı ile bitiren bürokratlar... Sonra "yanına makbuz numaralarını dökeceksiniz" dediler. Sandık ki kolay bi iş. Tıpkı bonoyu yatırırkenki kolaylık gibi. Aldık makbuzları biner sabırdan sonra ve geldik kendi masamızın başına. Bilmem hatırlar mısınız, İETT.'nin dert yandığı uçurtma kuyruklarını? Onun gibi bişey oldu, numaraları ekli makbuzlarımız. Götürüp verdik vergi dairelerine. Bürokrat baktı, "ıh" dedi. Belli ki çuvallamışız. Yalnız ben değilim ki çuvallayan. O eski kuyruklar şimdi de boş çuval gibi yığılıp durmadalar ayaklarımızın altında. Aralarında sabır çeken, terini kurulamak için cebinden mendilini çeken, beklemekten usanıp besmele, besmele, besmele diye tesbih çeken, off çeken, çile çeken gırla... Bürokrat "olmadı" diyor, "bu olmadı be, git yeni doldur, öğren öyle doldur," diyor. Azarlıyor fabrikasında işçilere karşı âmirlik taslayanları bile. Burada kuyruktakilerin tümü bir eşit. Öbür taraf gibi. Maliyeci bürokratlar da yerine göre melek, yerine göre zebani... Zorundan gülenler, başına geleceğini hayalleyenler. Sırat köprüsünden geçmek öylesine zor ki... Sanki bunların hiçbiri sevap işlememiş yaşarken, ben dahil oh olsun hepsine!...

Biri uzattı uçurtma kuyruklu geçici makbuzunu... Bürokrat "Olmadı" dedi. Yenisini istedi. Bürokrat "Verememe" dedi. "sayılı..." "Ne yapacağız?" dedi. Bürokrat "Bana ne?" dedi. "Bana ne var mı kardeşim?" dedi. Bürokrat "Ben kardeşin değilim" dedi... Bonozedenin kafası atmıştı belli. "Tümünüze" deyip kendini dışarı atarken elindeki uçurtmanın kuyruğu lâstik gibi uzuyordu...

Ada yazılı olacakmış makbuzlar. 100 papelden aşağı olanlar 100'e tamamlayıncaya kadar hava alcaklardı. İşini terkedenler hava alacaktı. İkramiyeden dolayı yılda bir onluk bono kestirenler 10 yıl bekleyeceklerdi. Hükümet baba öyle istiyordu. Hükümet baba öyle istediğinden o saygıdeğer İmran Öktem'in cenazesinde de çember sakallılar keçileşmişlerdi. Habire devrimcileri boynuzlayıp geçiyorlardı. Hükümet baba öyle istediğinden Meclis tatile girecekti. Hükümet baba öyle istediğinden işçiler aç kalacaklardı. Hükümet baba öyle istediğinden biz hepimiz avucumuzu yalayacaktık. Ama hiç mi hiç başkalarına avuç yalatmak aklımıza gelmiyordu. Seçim zamanı yaklaşıyordu. Yalatmamız gereken avuçlar yavaş yavaş bize doğru açılıyordu. İçine tû diyeceğimiz avuçlar!...

KO — TAK

Bunlar Sendikalaşmaya (teşkilatlanmaya) nazarı itibare alınmaz. Bilâkis bizim sana bazı tekliflerimiz olacak. SANA GAZİANTEP BELEDİYESİNDE BİR İŞ TEMİN EDECEĞİZ. Üyelerin de olduğu gibi Teksif'e katılacaklar.» demiştir. Buna karşılık Tekstil Başkanı ise, Teksif'in bu şartlarını kabul etmiyeceğini, şahsı adına sendikacılık yapmayıp işçinin menfaatine çalıştığını» beyan etmiş ve 6 maddelik tekliflerinde Tekstil Yönetim Kurulunun kararlı olduğunu söylemiştir.

Öte yandan bir gün sonra ŞEHRİMİZ A.P. İL BAŞKANI, TEKSTİL SENDİKASI BAŞKANINI MAKAMINA ÇAĞIRARAK : «SENİN YAKINLARIN BİZDENDİR. BİZ SANA BELEDİYEDEN BİN LİRA MAAŞLI BİR İŞ VERECEĞİZ. BUNUN KARŞILIĞINDA GENEL-İŞ SENDİKASI ŞUBE BAŞKANI EMİN ERDEM'İN KARŞISINA ÇIKACAK VE ONU DEVİRECEKSİN. Bizim bütün gayretimiz bizden birinin Genel-İş Sendikası şube başkanı olmasıdır..» demiştir.

Biz Gaziantep İşçi Sendikaları liderleri olarak, işçilerin sendikası Teksif'in AP PARALELİNDE VE AP ORGANLARIYLA MÜŞTEREKEN FAALİYET GÖSTERMEK SURETİYLE SENDİKALARARASI BİRLİĞİ BOZMAYA, NİFAK SOKMAYA, BÖLÜCÜLÜĞE GİRİŞMESİNİ TÜRK SENDİKACILIK TARİHİNE LEKE SÜRMEK OLARAK KABUL ETMEKTE VE BU VE BUNA BENZER HAREKETLERE GİRİŞENLERİ KINADIĞIMIZI HALK OYUNA DUYURUYORUZ.»

İŞÇİLERE YENİ HAKLAR GETİREN TASARI

SENATO'DA UYUTULDU

Emeklilik ücret süresini 25 yıla indiren ve emekli ücretini % 70'e çıkaran tasarı Millet Meclisinde kabul edildikten sonra Senato'ya sunulmuş ve Senato da bu tasarıyı BİLE BİLE UYUTMUŞTUR. İşte bu tasarıyı BİLE BİLE UYUTANLAR, şimdi gidip fabrika kapıların dan oylara avuç açacaklardır. Bu defa hiç olmazsa işçilerin «hafızası nisyan ile malûl» olmayacaktır..

ile İşveren Tarafsız Aracısı Lütfü Kıldı Sendikamız Genel Merkezinde toplanarak Mümtaz Altınel'i Üçüncü Tarafsız Aracı olarak seçmiş lerdir. Önümüzdeki günlerde, böylece teşekkül eden Uzaklaştırma Kurulu çalışmalarına başlayacaktır.

HOECHST GREVİ

(Baştarafı 1. sayfada)
grev ve lokavt dışı sayılmışlardır.

100 yılı aşan bir maziye sahip Hoechst Firması sadece Almanyada 65 bin işçi çalıştırmaktadır.

Kimya-İş Sendikasının başarıyla yürütmekte olduğu grev ICF (Uluslararası Kimya İşçileri Federasyonu) ve IG (Chemie - Papier - Keramik İşçileri Sendikası Genel Başkanı Wilhelm Gefeller çok yakından izlemekte ve desteklemektedir. Wilhelm Gefeller halen Hoechst'in Almanya'daki merkeziyle temas halindedir. Bu temaslardan eğer olumlu sonuçlar alınmaz sa 65 bin Alman Hoechst işçisi Türk işçilerini desteklemek için dayanışma grevine başlayacaklardır.

Diğer taraftan DİSK ve DİSK kurucusu Lâstik İş Sendikası Genel Başkanı Rıza Kuas ile Gıda-İş Genel Başkanı Kemâl Nebioğlu grevci işçileri ziyaret ederek, yaptıkları konuşmalarda, Kimya - İş Sendikasını sonuna kadar destekleyeceklerini söylemişlerdir.

Hoechst grevi şenliklerle başlamış olup şenliklerle devam etmektedir. Grevci işçileri Halk Oyuncuları şeref konuğu olarak KOMİSYON ve DEVRİ SÜLEYMAN oyunlarına davet etmişlerdir. Ayrıca Devrim İçin Hareket Tiyatrosu Köprü - Grev - Amerika ve İşçinin Tiyatrosu da Vatan yahut Amerika adlı oyunları grev mahallinde oynamışlardır. Bu arada Eczacılık Fakültesi ile Teknik Üniversite öğrencileri grevcileri toplu ca ziyaret ederek folklor gösterileri yapmışlardır.

Sendikamız yöneticileri de grevcileri ziyaret ederek başarılar dilemişlerdir.

lerde müzakerelere başlanacaktır.

Baş Yazı

(Baştarafı 1. sayfada)
dilen sözleşme devlet sırrı gibi işçilerden saklanmaktadır. Saklanmaktadır çünkü, geçen dönemde kanunlara aykırı olduğu için iptal edilen maddeler yeni sözleşmeye de konulmuştur. Sözleşme işçinin eline geçerse iptal için dâva açılmasından korkulmaktadır.

Sendikadan istifa edenlere verilen zamların kesilmesi tehdidi Demoklesin kılıcı gibi başlarında sallanan Sümerbank işçilerine son olarak yapılan bir kanunsuzluk da sendikanın kurmaya karar verdiği istihlâk kooperatifine her işçiden zorla 150... lira para kesilmesidir. Bu bir sözleşme hükmü müdür, bilemeyiz.

Bildiğimiz odur ki, Türkiye'de yürürlükte bulunan Anayasa ve kanunlara göre hiçbir kimse bir derneğe veya ticarî bir şirkete para vermeye zorlanamaz. Hele Ticaret Kanununa göre kurulan bir kooperatife ortak olmak için zorlamada bulunmaktan öteye bir sendikanın arzusunu yerine getirmek için çalıştırdığı işçinin ücretinden para kesen işveren en büyük suçu işlemiş olur.

Ekmeğini kesmekle tehdit edilerek istenmiyen bir sendikada zorla kalmaya mahkûm edilen işçilerden bir de böylesine para kesilmesi baskının en korkuncu ve en tehlikelisidir.

Sümerbank yetkilileri ve zorba sendikacılar bilmelidirler ki, işçiler esir değildirler. Sabrın da bir hududu vardır. Bu hudut aşıldığı zaman büyük patlamalar olur. Bu patlama sonunda yıkılan enkazın altında kalacaklar da patlamaya sebep olanlardır.

RIZA GÜVEN

MEKİK A. Soyer

Söz yerine gelmelidir

Meclis tatil oldu. 12 Ekim 1969 da milletvekili seçimleri yapılacak. Dört sene birbiri ile kavga yapmaktan başka memlekete yenilik getirmiyenler şimdi seçim bölgelerine dağıldı lar. 1965 de vatandaşa yutturulan kuyruklu yalanların renklenmiş zamana uygun biçimde fırınlanmış yenilerini piyasaya sürmeye çalışıyorlar. Önce ön yoklama dertlerini halledecekler... Sonra "Sayın Vatandaş" ın duygularına seslenmeye çalışacaklar. Geçen gün bir işçi gurubu toplanmış konuşuyorlardı. Konu iktidarın dört senede işçiye ne getireceğinin tartışılması idi. Herkes kendini zorluyordu: "Acaba biz bu iktidardan ne fayda gördük" diye. Nihayet birisi söze başladı: "İşçiler için bir kanun çıkarıldığını hatırlayamıyorum. Ama emekli lik yaşını 55'e indiren kanunu Meclisten geçirdi" Bir diğeri: "Bu kanun senatodan geçti mi?" diye sorunca birinci "Hayır geçmedi. O yüzden de o kanun çıkmadı. Ama çıkmış gibi gösterip bizi kandırmaya çalışıyorlar" şeklinde cevaplandırdı. Bu birlikte kafa yorma ortalıkta bir sessizlik yaratmıştı. Kimse bir şey anlamıyordu. Bir süre böyle devam etti. Nihayet birisi bomba gibi gürledi: "Ben buldum ne getirdiğini. Hiç yorulmayın. İktidar sayesinde pa halılık aldı yürüdü. 5 ay evvelki fiyatları bugün mumla arıyo ruz. Dünden daha çok sıkıntıya düştük. Ondan öte bize yalan yakalamasını da öğrettiler. 965 de bol yalan söylediler. Simdi

Gazeteniz Postada

Gazeteniz bundan önce elimizde olmayan nedenlerle aksamalar yaratmıştır. Sendikamız yöneticileri Gazeteniz TEKSTİL'in bundan böy le aksamadan yayınına devam edebilmesi için gerekli tedbirleri almış lardır.

Kararın uygulanabilmesi için ge rekli çalışma düzeni kurulmuştur. Tamamen eğitsel amaçla yayınlanan gazeteniz elinden geldiğince bazı yenilikler yapacak ve böylece siz değerli üye-okuyucuların yararına gerekli çabaları harcayacaktır. Ancak, size daha fazla hizmet edebilmek, dertlerinize daha yakın dan çözüm yolları bulabilmek için kendi Gazetenize sahip çıkmak du rumundasınız. Gazetemizde yayınlanmasını istediğiniz konuları «Ben yazamamki» demeden bizlere bildiriniz.

Önemli bulduğunuz durumları bizlere iletiniz. Böylece Gazetenizle daha sıkı kaynaşma imkânlarını elde etmiş olacaksınız.

Yukarıdaki fotoğraf TEKSTİL Gazetesinin sizlere ulaşması için hazırlanışını göstermektedir..

———o———

Bir Şiir

DERTLEME

Bağlanmıştır işçinin bütün ömrü işyerine
Ölesiye çalışır iner tâ yerin dibine

KASNAK
kani şengül

ÜŞÜTENLER

Biri ileri giderken aynı oranda öbürü geri gidiyorsa buna ters orantılıdır diyorlar. Bize öyle söyledilerdi okul sıralarında. Unutmamışsam ters orantılı denilen nesne buydu. Örneğin hava ısındıkça üşüyenler çoğalıyorsa, başka bir anlatımla ısınma oranında üşüme artıyorsa, ısı ile üşüyenler ters orantılıdır denir.

Bu kavramı daha somut biçimde bellemek istiyorsanız çevrenize bi göz atınız. Sırılsıklam olurken siz sıcaklıktan, biçoklarının da üşümekte olduğunu göreceksiniz...

Gerçekten bugünlerde okadar çok üşütenler var ki, insan üşütenlerden değil de havadan şüpheye düşüyor. Yoksa gelen kış mı diye? Asgari ücretlerin bölgeler esasına göre nihayet komisyonda tesbit edildiğini gazeteler yazdı. Sanki komisyon bizim Hacı Resul'u bekliyormuş gibi. Hatırlarsanız geçen hafta Hacı Resul bizim gazetemizde komisyon ve komisyonculuk üzerine fetva veriyordu. Gazetelerdeki bu haberle birlikte bir tatlı haber daha yayınlandı. Buna göre, pahalılığın artışı % 212, ücretlerin artışı da % 108 idi. Asgari ücretler bu boşluğu doldurur mu doldurmaz mı diye kafa patlatanlar elbetteki çıkacaktır. Meşhur ahkâmcılar, ekonomistler herhalde bu fırsatı kaçırmazlar. Ha burada bişey söyleyim. Benim ekonomistler lâfını vaktiyle bir polis şefi gibi komünistler olarak anlamamak lâzım. Ekonomist yani iktisatçı demektir...

Benim bu kısa yerimde demem o olmayacak. Ben derim ki, nasıl ki fiyatlar yukarı çıkarken ücretler aşağı inmiş, komisyon ve onu izleyecek olanlar böyle bir çapraşıklığa girme-

söyliyeceklerinin yalan ve doğ rusunu ayıracak hale geldik. Yoksa bize iş hayatını teminat altına alan sosyal garanti ile ilgili hiçbir şey vermiş değildirler." dedi.

Evet şu konuşmaya eklenecek bir tek söz yok. Bundan kısa süre önce yapılan bir sendika kongresinde konuşan ve 'emeklilik kanunu çıkmazsa mebusluktan istifa ederim" diyen İstanbul Mebusu sayın Kaya Özdemiroğlu, Meclisin tatile girdiği günden 12 Ekim 1969 gününe kadar olan devrenin mebus maaşı için ne düşünür bilinmez.

Bayram, pazar, tatil seyran işçi için işkence
Patronların yüzü güleç, göbekleri şişkince

Fasulyenin yanına yanaşamıyor kimse
Sakın aldım sanmayın adından söz ettimse

Yarın endişesiyle kıvranıyorken işçi
Patronun masasında viskiyle kavun içi

Meclis tatile girdi, tasarılar raflandı
Politika cambazı birden gafil avlandı

Palavra yeter artık Anayasa uygulansın
Hak verilmez alınır diyen işçi uyansın

Hiçbiri bizim değil düzen ki bu ne biçim
Uyanın emekçiler geliyor büyük seçim

Hüseyin AKDUMAN

sinler ve asgari ücreti yukarı çıkarmayıp aşağı indirsinler. Zaten asgari en az, aşağı demektir!... Meselâ, İstanbul için tesbit edilen 19,50 TL.'lık asgarî ücret, hayli çoktur (!). İşçi kendisine piyango vurmuş gibi küçük dilini yutar. Şaşırır vallahi. Ne demek 19 lira 50 kuruş? Patronların suyunu mu keseceksiniz? Kudururlar imanıma, kudururlar. Kapatırlar da sonra bi güzel fabrikayı. Sonra anasının hayatta olduğunu sanan aptal askere döner adam...

Asgari ücret masgari ücret. İyisi mi ücretin lâfını kökten kesmeli. Adam çalışıp, patron yaşamalı. Bu işin kısa ve kestirmeli formülü budur. Böyle olur bizde hep, havalar ısındıkça.

HİKÂYE

Yüzü Karaya Dönük

Yazan : *Kemal ŞERİF*

Yüreği tomruk gibi olmuştu, tomruk gibi... Köyden geleliberi şurada kaç gün geçmişti? Cebinde, o yırtık aceleden anasına diktirmek için fırsat bulamadığı cebinde ya onkâğıt kalmıştı, ya onbeş... Kolay mı bura büyük bir kent. Köylünü de bulamazsan meteliksiz sürünmek mukadder. Otel «Adını etmem bir daha» demeye alışmıştı. Kapısız kazasındakilerden sanmıştı da tutup Sirkeci'nin Kepenek oteline inmişti. Sabah hesap öderken anlamıştı Kepenek otelinin nemenem birşey olduğunu... İşte o gün den sonra bu hale gelmişti, cebinde onbeş kâğıdın kaldığı hale!...

Yüreği tomruk tomruk olmuştu. Kolay mı bu; akşam da emmisinin uşağını bulup tek odada yatan sekiz köylüsüne konuk olamazsa rezildi işi rezil. Öğleyin midesinden bir sızı yükselince açlığını duymuştu bizim Danlı köylü Hamo.

Midesindeki sızı ile birlikte yüreğinden de bir cızlama kopmuştu. Birden anımsadı Danlı köylü Hamo. «Ha», dedi, sonunu getiremedi. Getirse ne olacaktı? «Ha» dediği köylüğünde kendisiz kalan yavuklusu Nuro kızdı. Nuro kız'a köyünden ezan vakti koparken kirli mendilini bile sallayamamıştı. Şimdi o kirli mendile de hasretti. Eliyle temiz sokaklara sümük sallamasını çoktan öğrenmişti.

Tomruk yürekli Danlı köylü Hamo geceyi bir yerlerde geçirmişti. Biryerler sekizi birlikte kalan köylülerinin tek odası değildi. Hemşerilerini bulamamıştı. İşi bitikti. Sanki Tanrı alıp bu büyük kentin oportasına eliyle bırakmıştı. Yalnızdı, kimsesizdi. Gözleri sisli sisli, yüreği yaslı yaslı idi. Dökülüyordu.

Mahmutpaşa'ya doğru uzanıverdi, bilmeyerek. Nereden bilecekti uzandığı yerlere Mahmutpaşa dendiğini? Köyde, muhtarın odasında bir paşa resmi görmüştü ama bu herhalde Mahmutpaşa değildi. Yürüdü. Bişey düşünmeksizin. Bişey duymaksızın. Bişey işitmeksizin. Yürüdü yürüdü. Gözleri yolun altına kaydı. Kümes gibi, in gibi biyerlere. Dökük kılıklı insancıklar girip çıkıyordu in gibi yere. Meraklandı. Merakı ile birlikte köyünü de anımsadı. Deli Çavuşla çakal avına gittikleri anı. O gün çakal yerine kirpi avlamışlardı, ininden zorla çıkardıkları kirpiyi. Tutup kirpi gi bi bişeyle avlamak amacıyla ine in di. İn diye bildiği yer bir dokuma atelyesi idi. Meğer ne cahil kalmış köylüğünde Danlı'lı Hamo? Üstündeki giysiye göz gezdirdi, bi de dokuma makinelerine. Şaşırdı.

Yer altından altın çıkaran şiş göbekli patron dünkü gazetelere ilân vermişti. İşçi arıyordu. Hamoyu görünce gözleri parladı. Avı ayağına gelmişti. «Yanıma gel» dedi şiş göbekli patron Hamo'ya. Hamo sevinip yaklaştı. Bi yandan da ürküyordu. Acayip sesler arasında, yerin altında, esrarengiz. Ürktüğü nü belli etmedi. Birden kendini toparladı. «Kaç para istersin?» diye sordu, şiş göbekli. «Heç,» dedi Hamo, «ne verirsen?» «Canım bişey söyle» dedi patron. İş ciddileşmişti. Hamo aradığını bulmuştu. Pişkinliğe getirdi. Bu pişkinlik kendisine Danlı'dan kalmaydı. Ulu orta bir pazarlık yapıldı. Danlı'lı Hamo işe başlamıştı. İşi de kıyaktı hani, bi gün çalışacak bi onluk kazanacaktı, şöyle temizinden. Gıcır gıcır onlukların hışırtısını duymaya başladı. Köye varınca yavuklusu Nuro'suna neler alacaktı neler. Üstelik Nuro nun babası Deli Çavuş'un istediği başlığı da peşin peşin ödeyecekti. İşler tıkırında gidiyordu. «Tanrı her yerde büyüktür» dedi kendi kendine.

Üç günden beri Öküztüyü Kollektif Şirketinin yer altındaki firmasında alınteri döküyordu, Danlı'lı Hamo. Rastlantı ile başlayan iş öyle o kadar da tıkırında gitmiyordu artık. Horon dıştan kolay görünmüştü... Değmezdi be bi onluğa bunca ter. Ama neylesindi. Girdi bi kere. Bi daha nereye girecekti? Bu büyük kentte iş ile şiş aynı idi. İş bulan şişi de bulurdu. İşi bulmanın yolu kimbilir nereler den geçerdi?

Mekik sallamasını kolay kavramıştı Hmo. Artık tüm işi buydu. Ama akşamları o makine temizliğine aklı bi türlü sarmamıştı.

Arkadaşları ile de anlaşıyordu. Onlar biraz daha işe yatkın olmuşlardı. Sendika mendika lâfları na kulakları yavaş yavaş alışıyordu. Bigün Deve Ramiz elinde kâğıtlarla içeri girdi. Fısıltıyla konuşuyor, arkadaşlarına bişeyler imzalatmaya çalışıyordu. Kimileri itiraz ediyorlardı. «Olmaz» diyorlardı. «Patron görürse işimizden oluruz» diyorlardı. Deve Ramiz'in elindeki kâğıtlar sendikaya üyelik giriş fişleriydi.

Birden şiş göbekli içeri daldı. De ve Ramiz'in elindekileri gördü. Hışımla yanına çağırdı. Ramiz'in elindekileri aldı, baktı şiş göbekli. «Defoool içeri» dedi ona. «Bana Hamo'yu yollayın» dedi. Belli ki Ramiz kurtulmuştu.

Hamo'yu karşısına dikti şiş göbekli. O güne değin kulaklarının tanık olmadığı biraz da bu kentçe olan küfürleri sindire sindire hazma çalıştı. Mümkünü yok bu adam susmayacaktı. Dinlemese kurduğu hayaller ne işe yarayacaktı?!

Duraksadı, yutkundu. Küfürler tren katarları gibi ardı ardına geliyordu. Şiş göbekli bi türlü hızını alamıyordu. Neler yapmamıştı ki Hamo? Ne ajanlığı kalmıştı, ne komünistliği, ne namussuzluğu, ne şerefsizliği. Meğer Hamo ne adammış, kendisi bile orada öğrendi...

Ölü anasına yediği okkalı küfürle birlikte sırtına balyoz gibi inen yumruk Hamo'nun feleğini şaşırtmıştı. Kendini upuzun köprünün ortasında buldu. Yüzü denize dönük, koyu koyu düşünüyordu. Aklından neler geçmiyordu ki? İşsizlik, parasızlık, açlık, sefalet, namussuzluk, şerefsizlik, edepsizlik, komünistlik, ajanlık, Nuro'suzluk... Tümü gelip geçiyor, yeniden gelip geçiyordu.

Birden vapur düdükleri, tren düdükleri, fabrika düdükleri, martı sesleri, davul sesleri, kağnı gıcırtıları, bağırmalar, çakal ulumaları, çan sesleri, otobüs dolmuş klâksonları... Lâfın kısası ses çıkaran ne varsa çınlamaya başladı... Belli ki ses sert, kavga büyüktü... Yaygındı, genişti, derindi, sonsuzdu.

Sesle uyanan Hamo'nun yüzü de nize dönük değildi artık. Hamo nun yüzü karaya dönüktü. Yılanların cirit attığı karaya...